Anul al 55-lea — 14 Pagini — EXEMPLARUL { In România: 3 lei / In străinătate: 6 lei — 14 Pagini — Nr. 12 Joi 13 Ianuarie 1938 — P IIII

Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120.288/932

BIBLIOTECA „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poştal şi valuta

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25

CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

ABONAMENTE LA „VESELIA" „UNIVERSUL COPIILOR" ŞI AL TINERETULUI" ZIARUL CĂLĂTORIILOR Câte 220 Lei pentru 12 luni în ţară

DIRECTOR: STELIAN POPESCU

DISOLVAREA PARLAMENTULUI

Ultimele alegeri generale pentru Adunarea Deputaţilor şi pentru Senat au creat o situaţie fără precedent în practica noastră parlamentară.

Repartiţia diferitelor grupări politice în Camera Deputaţilor a făcut imposibil un guvern de coaliţie parlamentară şi a determinat în mod logic demisia guvernului Tătărăscu. Pe de altă parte, marea majoritate, obţinută de fostul guvern liberal în Senat, ar fi făcut imposibilă funcţionarea unui guvern de coaliţie, chiar dacă ea ar fi fost cu putinţă în principiu.

Noul guvern, prezidat de d. Goga, se află într'o situaţie asemănătoare. Neavând majorităţile necesare nici în Adunarea Deputaţilor, nici în Senat, ar fi în imposibilitate să funcţioneze, dacă Suveranul, uzând de prerogativele Sale, nu i-ar acorda disolvarea corpurilor legiuitoare.

In situaţia de fapt creată, această dizolvare prezintă inconveniente serioase din punct de vedere politic, dar din punct de vedere juridic nu este discutabil că ea rămâne în cadrul legii noastre fundamentale, dacă se realizează conform textelor şi uzanţelor noastre constituţionale.

In cuvântarea sa la radio din 1 Ianuarie, d. preşedinte al consiliului a făgăduit să guverneze în cadrul constituţional. In aceste condiţii, d-sa trebue să uzeze deci de prerogativa disolvării corpurilor legiuitoare, căci este cu desăvârşire exclus să se poată recurge la o anulare a alegerilor. Intr'adevăr, nu există nici un fel de cale legală sau constituţională, pe care să poată fi pusă în discuţie suveranitatea corpului electoral.

Exerciţiul prerogativei disolvării pune însă problema dacă parlamentul poate fi disolvat înnainte de a fi constituit.

In strictă logică, a pune o asemenea întrebare apare ca o absurditate. Intr'adevăr, nu se poate disolva de cât o corporaţiune care există. Prin urmare, spre a putea fi disolvat, parlamentul trebue în prealabil să fie constituit.

Lăsând la o parte uzanţele şi precedentele constituţionale ale altor State, constituţia noastră însăşi prezintă argumente pozitive în sprijinul acestei soluţiuni de bun simţ.

Articolul 62 din constituţie prevede că membrii amb.or corpuri legiuitoare sunt aleşi pentru patru ani. Mandatul deputaţilor şi senatorilor este deci individual. El există independent de constituirea parlamentului. Adunările nu pot însă funcţiona decât ca colectivităţi, după ce s'au constituit, conform regulilor constituţionale şi normelor regulamentelor respective ale Camerei şi Senatului. A revoca individual mandatul membrilor corpurilor legiuitoare este o imposibilitate constituţională, care nu şi-ar găsi justificarea în nici un text al legii noastre fundamentale.

Acest lucru este aşa de adevărat, încât însăşi constituţia noastră din 1923, precizând limitele şi modalităţile dreptului de disolvare, vorbeşte numai despre „adunări", adică despre nişte colectivităţi, care nu au fiinţa lor proprie înainte de a fi constituite. Această practică constituţională este de altfel consacrată de o lungă tradiţie şi, în însuşi cazul ultimelor alegeri, decretul de disolvare a prevăzut în acelaş timp convocarea corpurilor legiuitoare pentru data de 17 Februarie.

Alegerea deputaţilor şi senatorilor este un atribut al suveranităţii naţionale. A disolva o reprezentanţă naţională neconstituită ar însemna a pune în conflict Coroana cu corpul electoral.

Şi spiritul constituţiei şi uzanţele constituţionale prevăd prerogativa disolvării pentru ipoteza unui conflict între puterea executivă şi cea legislativă.

Credem deci că singura soluţie legală pentru un guvern, care vrea să rămână în cadrul constituţional este de a aştepta constituirea normală a corpurilor legiuitoare la data fixată pentru convocarea acestora şi de a cere să se facă uz de prerogativa disolvării numai în ipoteza, de altfel probabilă, a conflictului declarat între puterea executivă şi cea legislativă.

Partidele noastre politice îşi amintesc de prevederile constituţionale de preferinţă, când sunt în opoziţie. Prin comunicatul publicat în „Viitorul", din 9 Ianuarie, partidul liberal se face şi el apărătorul tezei constituţionale de mai sus, cerând astăzi respectarea unor prevederi constituţionale, a căror observare a fost timp de patru ani cea mai neînsemnată dintre preocupările lui.

E de dorit ca această lecţie să servească şi altora. La guvern sau în opoziţie, partidele politice nu trebue să uite că sunt în serviciul intereselor permanente ale ţării şi că respectarea legilor este cea d'întâiu datorie a lor.

Primejdia revizuirii tratatelor

—oxo—

Evocarea unei amintiri istorice

D. Albert Pingaud, în „Journal des Débats", reaminteşte atitudinea hotărâtă ce a luat-o Anglia în mijlocul secolului trecut împotriva revizuirii tratatelor din 1815 şi atrage atenţia asupra importanţei ce o prezintă evocarea acestei atitudini, în vremurile actuale, când se vorbeşte cu atâta uşurinţă de o parte din opinia britanică de revizuirea tratatelor spre a se satisface revendicările coloniale ale Germaniei. Noi trebue să adăugăm: ca şi de uşurinţa condamnabilă şi îndrăzneala acelora care pretind revizuirea tratatului de la Trianon în favoarea Ungariei!

De sigur că nu se pot compara condiţiile în care marile puteri coloniale au pus stăpânire pe teritoriile de peste mări, din alte continente şi condiţiile în care statele din Europa centrală — România, Cehoslovacia şi Jugoslavia — au realizat unitatea lor naţională prin alipirea de teritorii pe baza unor principii recunoscute şi indiscutabile şi a unor drepturi imprescriptibile.

Cu toate că tratatele din 1815 au stabilit un statut teritorial în Europa care n'a corespuns principiului etnic, totuşi ele au căutat să fie menţinute în interesul păcii generale.

Iată în ce condiţii s'a pus atunci chestia revizuirii lor şi pentru ce Anglia s'a opus acestei operaţiuni.

In August 1857, împăratul Franţei, Napoleon III, cu prilejul întrevederii ce a avut-o la Osborn, cu prinţul regent al Marei Britanii, i-a făcut cunoscut acestuia un proect, în care se prevedea revizuirea à l'amiable a tratatelor din 1815, în favoarea învinsului din acea epocă. Răspunsul pe care l-a dat, în această chestiune, prinţul regent, este în perfectă actualitate.

Iată declaraţia scrisă de prinţul-regent:

„Am exprimat în modul cel mai energic opinia mea asupra pericolului ce-l prezintă atingerea acestei chestiuni. Tratatele pot fi rele, fără îndoială, dar ele au fost rezultatul unui război ce a cuprins întreaga Europă şi au asigurat lumii pacea pe timp de 40 ani.

Ele n'au atins numai Franţa, dar mii de interese în toate ţările...

Dacă o putere poate invoca o revizuire, şi celelalte vor avea dreptul să facă tot aşa. Rezultatul ar fi redeşteptarea tuturor pasiunilor rele europene, sânge vărsat şi un război general, al cărui sfârşit va fi poate cu totul diferit de ceea ce s'ar putea prevede".

Iată un răspuns limpede, ferm şi categoric, care stabileşte un principiu de ordin general în materie de revizuire a tratatelor.

După zece ani, ivindu-se noui complicaţii în Europa, din cauza revoluţiei din Polonia, împăratul Napoleon III a propus convocarea unui congres, european, care să reguleze pacific şi prin concesii mutuale diverse contestaţii teritoriale ce divizau pe atunci statele şi împiedecau stabilirea unei păci durabile.

Lordul I. Russel, ministrul afacerilor străine al Marei Britanii, a cerut precisiuni guvernului francez, cu privire la eventualele remanieri teritoriale şi după ce le-a căpătat, guvernul din care făcea parte a făcut cunoscut că un asemenea congres, convocat cu scopul mărturisit de a modifica frontierele statelor, ar fi o cauză de agitaţii şi de conflicte grave. In concluzie guvernul britanic a spus:

„Astăzi, după o pace îndelungată, nici o putere nu-i dispusă ca să cedeze un teritor la care are dreptul în virtutea unui tratat şi în privinţa căruia ea poate invoca posesiunea".

Răspunsul acesta, tot atât de limpede, de ferm şi de categoric, ca şi cel formulat de prinţul-regent al Marei Britanii, cu zece ani mai înainte, confirmă importanţa ce o prezintă pentru pacea naţiunilor respectul tratatelor şi menţinerea statului teritorial fixat printr'însele.

Aceleaş cauze produc aceleaş efecte, — oricând s'ar ivi cauzele.

Aceleaş principii, recunoscute în dreptul internaţional, sunt valabile în toate împrejurările şi timpurile. In 1815, ca şi în 1938.

R. Seişanu

Iarnă grea şi in Franţa

Frigul, care bântue de câteva zile în toată Franţa, a provocat îngheţarea apelor. Iată un aspect curios al râului Saône în apropiere de Lyon

Companiile de navigaţie germane îşi închid sucursalele din Moscova

Hamburg, 10 (Rador).— Cele două mari companii de navigaţie „Hamburg Amerika Linie" şi „Norddeutscher Lloyd" au hotărît să-şi închidă sucursalele din Moscova.

In spirijinul acestei hotăriri, cele două societăţi invoacă motivul că schimbul de turişti cu Uniunea Sovietelor este din ce în ce mai redus şi nu mai îndreptăţeşte menţinerea celor două sucursale.

—xxx—

O tingire şi câteva scândurele dintr'o ladă spartă, constitue aparatul de încălzit al mai multor vânzătoare din halele Parisului

—xxx—

Interesant proces de daune la Curtea dela Haga

Budapesta, 10 (Rador). — *Un muncitor zidar ungur, care după ani îndelungaţi de muncă în Rusia, obţinuse dela statul sovietic o pensie pentru incapacitate de lucru provocată de un accident în timpul serviciului, s'a înapoiat în Ungaria.*

Văzând că în urma repatrierii sale nu i se mai plăteşte pensia, muncitorul a intentat statului rus un proces în faţa Curţii internaţionale de justiţie dela Haga.

—oxo—

Logodnica Regelui Faruk al Egiptului, d-ra Farida Zulficar (×) la Saint Moritz, cu surorile Suveranului

—xxx—

Puternică explozie într'o fabrică din Cehoslovacia

Praga, 10 (Rador). — O violentă explozie s'a produs astăzi în fabrica de explozibile dela Semtin, în Boemia orientală.

Explozia a provocat moartea a patru persoane.

De ce nu se va redeschide expoziţia din Paris

Senatul a respins proectul de lege votat de Cameră. — Argumentele partizanilor şi adversarilor prelungirii. — Cifre interesante. — Comerţul din provincie şi cel din Capitală in divergenţă. — Desbaterile parlamentare. — Caillaux invinge pe d. Chautemps

Paris, Ianuarie

Guvernul francez a depus în parlament un proect de lege pentru prelungirea expoziţiei din Paris în anul 1938. Atât la Cameră, cât şi la Senat, el a fost susţinut documentat de d. Chapsal, ministrul comerţului şi călduros de d. Chautemps, preşedintele consiliului.

După cum se ştie, Camera a votat proectul cu 338 voturi contra 250, iar Senatul l-a respins cu 224 voturi contra 73.

Cu câteva zile înainte de a se pronunţa Senatul, s'au întâmplat două fapte importante. Unul favorabil, celălalt nefavorabil proectului de lege.

Primul. Consiliul municipal al Parisului s'a întrunit şi a aprobat hotărîrea Camerei. Ceva mai mult, el s'a declarat nemulţumit de slaba majoritate. In darea de seamă a acelei şedinţe se găsesc şi următoarele rânduri: „Luând cuvântul cel dintâi, d. Gorge Prade aminteşte „votul favorabil emis de Cameră şi *regretă totuş că majoritatea obţinută n'a fost mai substanţială*. Oare provincia se „va despărţi de Paris? In tot „cazul, trebue să sperăm că consiliul municipal din Paris va „emite un vot unanim, *care va „exercita asupra Senatului o „presiune hotărîtoare*".

Acel vot unanim s'a produs. Presiunea hotăritoare asupra Senatului n'a avut însă efect.

Aici intervine al doilea fapt. La 29 Decembrie s'a întrunit comisia financiară a Senatului, prezidată de d. Joseph Caillaux. Este omul politic care, deşi judecat de parlament, constituit în înaltă Curte de justiţie, sub învinuirea de defetism în timpul războiului, a fost din nou ministru de finanţe şi este considerat ca unul din leaderii maturului corp. In prăbuşirea ministerului Leon Blum prin efectul respingerei de către Senat a unor proecte financiare de interes capital, votate de majoritatea Frontului Popular din Cameră, Caillaux a avut un rol subliniat printr'o inversunată ofensivă de presa guvernamentală. Comisia financiară a hotărît cu 18 voturi contra 3 să propună Senatului respingerea proectului guvernamental. Şi în ziua de 31 Decembrie, după desbateri impetuoase, maturul corp l-a respins cu o mare majoritate.

Este bine şi interesant să se cunoască argumentele partizanilor şi adversarilor prelungirii expoziţiei din Paris.

După cel dintâi, ai căror interpreţi insistenţi au fost în parlament primul-ministru şi ministrul comerţului, expoziţia din 1937 trebuia să fie redeschisă în 1938 pentru mai multe motive. Intrucât, din cauza grevelor, a timpului nefavorabil, a întârzierii fondurilor investite, ea a fost deschisă cu mult mai târziu de cât termenul fixat şi a durat cu mult mai puţin, de cât era indispensabil, atât spre a se întregi succesul său moral, recunoscut de enormele mase de vizitatori, de guvernele şi de presa tuturor statelor participante, cât şi spre a se recupera o parte cât mai însemnată din imensele cheltueli reclamate de realizara expoziţiei, de întreţinerea sa şi de propaganda

(Continuare in pagina 2-a)

Prinţesa Frederika-Luiza de Braunschweig, înainte de a pleca dela Dresda la Atena, unde s'a căsătorit cu Prinţul Moştenitor Paul al Greciei

—xxx—

S'a furat aproape 6 kg. de aur in gara Lyon

Paris, 10 Ianuarie. — Se anunţă din Lyon că 5 kg. 800 de aur, trimis unei bănci din Chalon-sur—Sâone, s'a furat în sala de colete preţioase din gara acestui oraş.

Se socoteşte la peste un milion de lei (200.000 franci) valoarea acestui furt. Poliţia urmăreşte pe hoţi.

Vaporul „Oituz" s'a aprins din nou, în portul Constanţa

Cum s'a produs moartea celor doi marinari. — Vasul a fost pus pe uscat

Constanţa, 10 Ianuarie

După cele două focuri declarate pe vaporul „Oituz" încărcat cu iută şi bumbac, azi pe la ora 2.30 d. a. focul s'a reaprins, izbucnind de astă dată din hambarele nr. 1 şi nr. 2.

Imediat s'a dat alarma, la faţa locului sosind şalupa de incendiu şi remorcherele „Tomis", „Cazimir" şi „Julieta". De data asta focul, care până atunci arsese mocnit, a izbucnit mai puternic, înroşind tablele vasului şi puntea de deasupra celor două hambare.

VASUL IN PERICOL DE INNEC

In locul unde se afla acostat, la dana 21, vasul fiind în pericol de înnec, mai cu seamă că el se canarisise, d. comandor Ştefan Popescu, căpitanul portului, a dispus ca vasul să fie pus pe uscat, ca măsură de prevedere. De oarece scoaterea din port a vasului ar fi cauzat pierdere de timp şi ar fi întârziat operaţiile de stingere, vasul, folosindu-se de propriile sale maşini, şi ajutat de remorcherele „Tomis" şi „Julieta", a fost aşezat cu fundul pe nisip, în dreptul bărcilor de salvare.

OPERAŢIUNILE DE STINGERE

După aceasta s'au început operaţiunile de stingere.

Şalupa de incendiu şi cele trei remorchere au început să pompeze apa în hambarele unde ardea focul.

FOCUL A FOST DEFINITIV STINS

Interesându-ne la căpităniа portului, ni s'a comunicat că abia pe la 10.30 astă seară focul a fost stins, de data aceasta definitiv, cele două hambare fiind complet inundate cu apă, spre a se preveni o nouă aprindere a iutei.

CUM A LUAT NAŞTERE FOCUL

Din cercetările făcute până în prezent de d. comandor Ştefan Popescu, căpitanul portului, şi acestea numai pe baza declaraţiunilor şi a supoziţiilor, o cercetare amănunţită fiind încă imposibilă, s'au stabilit următoarele, cu privire la cauzele care au provocat focul: în primul rând, ipoteza că focul ar fi luat naştere dela scânteile aruncate de o locomotivă, a fost înlăturată, de oarece hambarele vasului nu au fost de loc deschise.

Rămâne deci în picioare bănuiala că focul s'a aprins dela vre'o ţigară aruncată din neglijenţă de un muncitor, sau că iuta s'a aprins singură, lucru întâmplat şi în alte dăţi.

Rămâne ca în urma anchetei care se va face să se stabilească precis cauzele şi proporţiile pierderilor înregistrate. Totodată se va proceda şi la tragerea vasului de pe uscat, repunerea lui pe linia de plutire şi la reparaţia necesară.

Cum s'a produs moartea celor doi marinari

In legătură cu îndoita nenorocire înregistrată pe vas, prin moartea marinarilor Ştefan Teculescu, chelner şi Petre Viziroiu, cărbunar, în urma cercetărilor făcute, s'au stabilit următoarele: cei doi marinari au lucrat împreună cu restul echipajului, până la ora 1.30 noaptea, când, fiind doboriţi de oboseală, au intrat în cabină şi s'au culcat, adormind imediat.

Din neprevedere au închis uşa cabinei iar fumul şi gazele emanate de foc, pătrunzând înăuntru, le-au provocat moartea prin asfixiere.

Cei doi nefericiţi marinari au fost găsiţi morţi abia dimineaţa.

Amândoi se târâseră cu ultimele forţe până la uşă, unde au căzut pradă morţii.

ALTA NENOROCIRE EVITATĂ

Aceeaş soartă ar fi avut-o şi ofiterul provizoriu, Petre Eftimescu, care fiind prevăzător a lăsat uşa cabinei deschisă. Cu toate acestea el a fost găsit în nesimţire, şi abia după îngrijirile ce i s'au dat imediat, atât pe bord, cât şi la spital, a fost readus la viaţă.

S'a prăbuşit un avion militar argentinean

Printre victime e şi fiul preşedintelui republicei

Montevideo, 10 (Rador).— Un avion al armatei argentinene s'a prăbuşit în apropiere de Gomensoro.

Pe bordul aparatului se aflau şapte persoane, care şi-au găsit moartea în acest accident. Printre victime se află şi tânărul Eduardo Justo, fiul preşedintelui Republicii.

Pelerinii români la Roma, aclamând pe d. Mussolini în faţa palatului Veneţia

Frig mare şi zăpadă in Boemia

Circulaţia trenurilor şi autobuzelor a fost intreruptă pe alocuri

Praga, 10 (Radio-Central). — In tot nordul şi răsăritul Boemiei bântue un frig groaznic.

Pretutindeni, au căzut mari cantităţi de zăpadă, care au provocat întreruperea, pe alocuri, a circulaţiei trenurilor.

Pe linia ferată Nemecky Brod—Zdar, zăpada s'a aşternut pe un strat de peste un metru.

In regiunea Şluknov, a căzut atâta zăpadă, în cât locuitorii din unele sate au fost siliţi să iasă afară din casă pe fereastră.

Autobuzele nu pot circula de loc în regiunea Friedland. Şi pe o porţiune de cale ferată din această regiune s'a întrerupt circulaţia trenurilor.

Autobuzele cari veneau eri dimineaţă dela Mlada Boleslov (60 km. de Praga) spre Capitală au trebuit să se înapoieze, deoarece zăpada e pe alocuri înaltă de 2 metri.

PORTURI FINLANDEZE BLOCATE DE GHIAŢA

Varşov.a, 10 (Rador). — Portul filandez Wyborg, fiind blocat de gheţuri, este închis cu începere de azi. Din cauza frigului care bântuie în acela regiune şi a relelor condiţiuni atmosferice, portul finlandez Kotka va fi probabil şi el închis.

HAITE DE LUPI LANGA SOFIA

Sofia, 10 (Rador). — *In urma valului de frig, care a scoborît temperatura până la mai puţin de 30 grade sub zero, haite de lupi au pătruns noaptea trecută în câteva sate din apropierea Sofiei.*

Lupii au sfâşiat numeroase vite. Locuitorii au organizat potere pentru nimicirea fiarelor.